

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

5.4.2006

EP-PE_TC1-COD(2005)0041

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 5. aprillil 2006 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2006/EÜ, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm "Euroopa kodanikele", et edendada aktiivseid Euroopa väärtusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, ning aktiivset Euroopa kodakondsust (EP-PE_TC1-COD(2005)0041)

PE 371.657

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 5. aprillil 2006

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2006/EÜ, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 programm "*Euroopa kodanikele*", et edendada *aktiivseid Euroopa väärtusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, ning aktiivset Euroopa kodakondsust*

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 151 ja 308,

võttes arvesse *komisjoni ettepanekut*,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse *Regioonide Komitee* arvamust,²

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) *Asutamisleping sätestab Euroopa Liidu kodakondsuse, mis täiendab liikmesriigi kodakondsust. See on oluline element Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisel ja tagamisel.*
- (2) Ühendus *peaks Euroopa kodanikke teavitama nende Euroopa kodakondsusest, sellega kaasnevatest eelistest, õigustest ja kohustustest*, mida tuleb edendada subsidiaarsust nõuetekohaselt arvesse võttes *ja ühtekuuluvuse huvides*.

---

¹ ELT C 28, 3.2.2006, lk 29.

² ELT C 115, 16.5.2006, lk 81.

³ Euroopa Parlamendi 5. aprilli 2006. aasta seisukoht.

- (3) *Euroopa kodanikke on vaja täielikult teavitada nende Euroopa kodakondsusest, pidades silmas Euroopa põhiseaduse lepingu osas toimunud hiljutiste referendumite tulemusi. Seetõttu peaks programm "Euroopa kodanikele" komisjoni demokraatia, dialoogi ja debati plaani D täiendama, mitte sellega osaliselt kattuma.*
- (4) *Selleks et kodanikud saaksid täielikult toetada Euroopa integratsiooni ja selles osaleda, tuleks panna rohkem rõhku nende ühiste väärtustele, ajaloole ja kultuurile, mis on nende identiteedi ning vabadust, demokraatiat, inimõiguste austamist kultuurilist mitmekesisust, sallivust ja solidaarsust väärtustatavasse ühiskonda kuulumise võtmelemendid vastavalt 7. detsembril 2000 ametlikult välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartale.*
- (5) *Aktiivse kodakondsuse edendamine ei ole põhielement mitte ainult rassismi, ksenofoobia ja sallimatusega võitlemisel vaid ka integratsiooni, ühtekuuluvuse ja demokraatia arengu tugevdamisel.*
- (6) *ELi teabe- ja kommunikatsioonistrateegia kontekstis peab olema tagatud programmi kaudu toetust saavate meetmete hajutamine ja laiaulatuslik mõju.*
- (7) *Selleks et tuua Euroopa oma kodanikele lähemale ning võimaldada neil täielikult osaleda veelgi lähemalseisva Euroopa ülesehitamises, tuleb jõuda kõigi kodanikeni ning kaasata nad riikidevahelisse vahetusse ja koostöösse, andes panuse ühiste Euroopa ideaalide juurde kuulumise tunde tugevdamisse.*
- (8) *Unustada ei tohiks sisserändajaid ja nende järglasi. Seetõttu on tähtis aidata neil kõige paremini ära kasutada äsja saavutatud Euroopa kodakondsust.*
- (9) *Kodanike kaasamiseks Euroopa projekti tuleb neid teavitada konkreetsetest Euroopa kodakondsusest tulenevatest õigustest, mis on seotud näiteks liikumisvabadusega ja õigusega elada liikmesriikide territooriumil, eriti pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil)¹ jõustumist.*

---

¹ *ELT L 158, 30.4.2004, lk 77.*

- (10) Euroopa Parlament leidis oma 15. aprilli 1988. aasta resolutsioonis *komisjoni ettepanekute kohta Euroopa kultuuri edendamiseks*¹, et on soovitatav rohkem pingutada, et tugevdada kontakte eri liikmesriikide kodanike vahel, ning märkis, et Euroopa Liidu eritoetus eri liikmesriikide haldusüksuste vaheliste mestimisprojektide väljatöötamiseks on ratsionaalne ja soovitatav.
- (11) Euroopa Ülemkogu on mitmel puhul tunnistanud vajadust viia Euroopa Liit ja selle institutsioonid liikmesriikide kodanikele lähemale. See on julgustanud liidu institutsioone pidama **ja edendama** avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi **organiseeritud** kodanikuühiskonnaga ning **seeläbi soodustades** kodanike osalemist avalikus elus ja otsuste tegemisel, rõhutades samal ajal põhiväärtusi, mida Euroopa kodanikud jagavad.²
- (12) Nõukogu kehtestas oma 26. jaanuari 2004. aasta otsuses 2004/100/EÜ³ ühenduse tegevusprogrammi aktiivse Euroopa Liidu kodakondsuse (kodanike osaluse) edendamiseks, mis on kinnitanud vajadust edendada jätkuvat dialoogi **haldusüksustega**, kodanikuühiskonna organisatsioonidega **ning kodanikega. Dialoogi tuleks kaasata ka organisatsioonid, mis esindavad Euroopa Liidu territooriumil elavaid kolmandate riikide kodanikke. Lisaks väitis Euroopa Parlament oma resolutsioonis laienenud liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite kohta (2007–2013)**⁴, et kodanike osaluse programm on jätkuvalt prioriteetne, et lähendada Euroopat oma kodanikele alt-üles suunduva protsessi kaudu.
- (13) **Kodanike rahvusvahelise ja valdkonnaülese mõõtmega projektid on tähtsad vahendid kodanikenõudmiseks ning Euroopa teadlikkuse, poliitilise lõimumise ja sotsiaalse hõlvamise edendamiseks kodanike ja kohalike organisatsioonide poolt korraldatud ürituste ja tegevuse kaudu, keskendudes projektidele, kus erinevad kodanikerühmad, näiteks raamatukogud, fondid või amatöörsportklubi, võivad kokku saada, võideldes seeläbi rassismiga vastavalt põhiõiguste hartale.**
- (14) **Ühise Euroopa kodakondsuse jagamine peaks veelgi tugevdama liikmesriikide kodanike vahelisi suhteid ning seda peaks arvesse võtma riiklikud ja piirkondlikud seadusandjad, kohalikud ametiasutused ja need, kelle ülesanne on kaitsta kodanike õigusi riigi tasandil, sealhulgas julgeolekuasutused, õiguslikku kaitset pakkuvad asutused ja sellised asutused nagu ombudsman, kelle ülesanne on pakkuda kodanikele õigusabi; seepärast on Euroopa Liidu huvides soodustada dialoogi ja parimate tavade vahetust nimetatud asutuste ja nende Euroopa tasandil võrgustike vahel.**

¹ EÜT C 122, 9.5.1988, lk 38.

² Euroopa Ülemkogu 7.–9. detsembri 2000. aasta, 14.–15. detsembri 2001. aasta (ning lisatud Laekeni deklaratsiooni), 4.–5. novembri 2004. aasta ja 16.–17. detsembri 2004. aasta *järeldused*.

³ ELT L 30, 4.2.2004, lk 6.

⁴ *Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2005)0224.*

- (15) Kodanikuühiskonna organisatsioonid Euroopa, riigi, piirkonna **ja kohalikul** tasandil on olulised **elemendid kodanike aktiivseks kaasamiseks ühiskonda ning, aitavad elavdada avaliku elu kõiki valdkondi. Kõnealused organisatsioonid on ka vahendajad Euroopa ja selle kodanike vahel.** Seepärast tuleks **edendada ja** julgustada nende riikidevahelist koostööd, **pöörates erilist tähelepanu kandidaatriikidele, aidates neil luua ja välja arendada sarnaseid organeid.**
- (16) Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid võivad anda ideid ja mõtteid Euroopa tasandil debati pidamiseks. **Seetõttu on sidemena Euroopa institutsioonide ja kodanike vahel soovitatav toetada ka tegevusi, mis peegeldavad nende kohustust luua Euroopa identiteet ja kodakondsus, kehtestades läbipaistvate kriteeriumidega menetlused teabe- ja vahetuvõrgustike edendamiseks.**
- (17) **Programm peaks olema kättesaadav kõikidele kodanikele sealhulgas liikmesriigi alalise seadusliku elamisloaga kolmandate riikide kodanikele, ning seetõttu tuleks eritählepanu pöörata kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimisele riikidevahelistesse projektidesse ja tegevustesse.**
- (18) **Nice'i Euroopa Ülemkogu (7.-9. detsember 2000) poolt vastu võetud deklaratsioon spordi kohta rõhutab, et ühendus peab asutamislepingu sätetest tuleneva tegevuse käigus võtma arvesse spordi sotsiaalseid, hariduslikke ja kultuurilisi funktsioone.**
- (19) Kandidaatriigid ja EFTA riigid, mis on EMP lepingu osapooled, on tunnustatud kui ühenduse programmide võimalikud osalejad vastavalt nendega sõlmitud lepingutele.
- (20) 19.–20. juuni 2003. aasta Thessaloníki Euroopa Ülemkogu võttis vastu "Lääne-Balkanit käsitlevad Thessaloníki tegevussuunised: Euroopa integratsiooni poole", milles kutsutakse Lääne-Balkani riike osalema ühenduse programmides ja ametites; seepärast tuleks Lääne-Balkani riike tunnustada kui võimalikke osalejaid ühenduse programmides.
- (21) Käesolevat programmi tuleks koostöös komisjoni ja liikmesriikidega korrapäraselt kontrollida ja **sõltumatult** hinnata, et seda saaks vajaduse korral meetmete **õigeks rakendamiseks kohandada.**

- (22) Ühenduse finantshuve kaitsvaid määrusi – nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust)¹ (edaspidi "finantsmäärus") ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 (millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, üksikasjalikud rakenduseeskirjad)² – tuleb kohaldada, arvestades eelarvevahendite lihtsuse ja järjepidevuse põhimõtteid, selliste juhtude arvu piirangut, mille puhul komisjon võtab otsese vastutuse nende rakendamise ja juhtimise eest, ning vahendite hulga ja nende kasutamisega seotud halduskoormuse nõutavat **proportsionaalsust**.
- (23) Tuleks võtta ka asjakohased meetmed, et hoida ära eeskirjade eiramisi ja pettust ning saada tagasi kaotatud või valesti makstud või kasutatud vahendid.
- (24) Käesoleva otsusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks finantsraamistik, mis peab olema Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. eelarvedistsipliini parandamist ja eelarvemenetlust käsitleva aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe³ punkti 33 tähenduses eelarvepädeva institutsiooni peamine juhis.
- (25) Kuna liikmesriigid ei saa täiel määral saavutada programmi "**Euroopa kodanikele**" eesmärke, mis programmi tegevuste ja meetmete riikidevahelise ja mitmepoolse laadi tõttu on paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.
- (26) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise kord)⁴.
- (27) Üleminekumeetmed enne 31. detsembrit 2006 algatatud meetmete jälgimiseks tuleks võtta vastu vastavalt otsusele 2004/100/EÜ,

---

¹ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

² EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1261/2005 (ELT L 201, 2.8.2005, lk 3).

³ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1.

⁴ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse programm "***Euroopa kodanikele***" ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.
2. Programm aitab saavutada järgmisi üldeesmärke:
  - ***ergutada kodanikke koos tegutsema ja osalema lähemalseisva Euroopa loomisel, mis on mitmekülgne, õiglane, demokraatlik ja maailmale avatud ning, mida ühendab ja rikastab selle kultuuriline mitmekesisus, innustades seeläbi Euroopa kodakondsuse mõiste arendamist;***
  - ***kujundada ja tugevdada ühistel tunnustatud väärtustel, ajalool ja kultuuril põhinevat Euroopa identiteeti ning Euroopa kodakondsust kui institutsioonide legitiimsuse allikat;***
  - ***vastastikuste teadmiste ja vastastikuse mõistmise parandamine Euroopa kodanike vahel, ning kultuurilise mitmekesisuse austamise ja kõrgelt hindamise edendamine, aidates samal ajal kaasa kultuuridevahelisele dialoogile, eelkõige võideldes rassismi, ksenofoobia ning rassismi ja sallimatuse kõikide vormidega;***
  - ***tagada senisest suuremal määral Euroopa kodakondsusega seotud nõuete arvesse võtmine riiklikes, piirkondlikes ja kohalikes valitavates, haldus- ja kodanikke toetavates asutustes.***

Artikkel 2

Programmi erieesmärgid

Kooskõlas asutamislepingu põhieesmärkidega on programmil järgmised erieesmärgid, mida rakendatakse riikidevaheliselt:

- a) viia kokku inimesi kohalikest kogukondadest üle Euroopa, et jagada ja vahetada kogemusi, arvamusi ja väärtusi, õppida ajaloost ning valmistuda tulevikuks;
- b) edendada tegevust, debatti ja mõttevahetust seoses Euroopa *kodakondsuse, ja demokraatia, jagatud väärtuste ning ühise ajaloo ja kultuuriga*, tehes *kodanikuühiskonna-siseselt koostööd Euroopa* tasandil;
- c) *edendada piiriülese koostöö hoogustamise ning üleeuroopaliste kontaktvõrkude loomise ja olemasolevate võrkude tugevdamise kaudu Euroopa kodakondsusega seotud kogemuste vahetust kohalike, piirkondlike ja riiklike valitavate asutuste vahel ja samuti selliste asutuste vahel, kelle ülesandeks on kodanikele õigusliku kaitse ja haldusliku abi osutamine;*
- d) muuta Euroopa idee kodanike jaoks reaalsemaks, edendades ja tunnustades Euroopa väärtusi ja saavutusi ning mäletades ka minevikku;
- e) julgustada iga liikmesriigi kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integratsiooni, andes panuse kultuuridevahelisse dialoogi ja tuues esiplaanile Euroopa mitmekesisuse ja ühtsuse, pöörates eritähelepanu hiljuti Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikidega seotud tegevustele.

Artikkel 3

Meetmed

1. Programmi eesmärgid saavutatakse, toetades järgmisi meetmeid, mille üksikasjad on esitatud lisa I osas.

a) "Aktiivsed Euroopa kodanikud", mis hõlmab:

- sõpruslinnu;
- kodanike projekte ja toetusmeetmeid.

b) "Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas", mis hõlmab:

- struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertrühmad);
- struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele, **ühendustele ja võrgustikele** Euroopa tasandil;
- toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele.

c) "Üheskoos Euroopa heaks", mis hõlmab:

- avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevaid sündmusi, nagu mälestuse jäädvustamised, auhinnad, **kunstisündmused**, üleeuroopalised konverentsid;
- uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi;
- teavitamis- ja teabelevitamisvahendeid.

d) **Aktiivne Euroopa Mälu, mis hõlmab:**

- **natsistliku ja stalinistliku režiimi massilise küüditamise ja hävitamise ohvrite mälestamist käsitlevate projektide toetamist.**

2. Iga meetme puhul võib seada prioriteediks kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimise, nagu on sätestatud artikli 2 *punktis e* esitatud erieesmärgis.
3. Ühenduse meetmed võivad olla toetuste või riigihankelepingute kujul.
4. Ühenduse toetusi võib anda eri vormides, nt tegevustoetused, meetmetoetused, stipendiumid, auhinnad.
5. Riigihankelepingud hõlmavad teenuste ostmist, nt ürituste korraldamine, uuringud, teavitamis- ja teabelevitamisvahendid, järelvalve ja hindamine.
6. Ühenduse toetuse saamise tingimustele vastamiseks peavad abisaajad vastama lisa II osas sätestatud nõuetele.

Artikkel 4

Programmis osalemine

Programmis võivad osaleda järgmised riigid (edaspidi "osalevad riigid"):

- a) liikmesriigid;
- b) EFTA riigid, kes on EMP lepingu osalised, vastavalt kõnealuse lepingu sätetele;
- c) kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelsest strateegiast, kooskõlas üldpõhimõtete ja üldtingimustega, mis on ette nähtud nende riikide osalemiseks ühenduse programmides vastavalt raamlepinguga ja assotsiatsiooninõukogude otsustega;
- d) Lääne-Balkani riigid vastavalt nende riikide puhul kehtestatava korraga nende ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitlevate raamlepingute alusel.

Artikkel 5

Programmis osalejad

Programmis võivad osaleda kõik huvirühmad, *kes tugevdavad oma tegevuse kaudu programmi eesmäärke, eriti:*

- *kodanike- ja ühiskonnarühmad, kohalikud ühendused, organisatsioonid ja asutused, koolituskeskused, poliitika uurimiskeskused, platvormid, võrgustikud;*
- *Euroopa küsimustega aktiivselt tegelevad Euroopa sihtasutused nagu Euroopa Liikumine ja teised kodanikuühiskonna organisatsioonid.*

Rahastamisvõimalustele juurdepääsu lihtsustamiseks rakendatakse dokumentide esitamise suhtes proportsionaalsuse põhimõtet ning luuakse andmebaas taotluste esitamiseks.

Artikkel 6

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega

Programm võib hõlmata või sisaldada ühistegevusi rahvusvaheliste organisatsioonidega, mis on pädevad kodanikuaktiivsuse vallas – ja eelkõige Euroopa kodakondsuse küsimustes – nagu Euroopa Nõukogu ja UNESCO, ühiste panuste alusel ja kooskõlas finantsmäärusega ja iga institutsiooni või organisatsiooni vastavate eeskirjadega.

Artikkel 7

Rakendusmeetmed

1. **Kõik** programmi rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 8 **lõikes 2** osutatud **menetluse** kohaselt.
2. **Komisjon võib** koostada juhised iga lisas nimetatud meetme jaoks, et kohandada programmi prioriteetide mis tahes muudatustele aktiivse Euroopa kodakondsuse valdkonnas.
3. **Komisjon tagab, et ELi teabe- ja kommunikatsioonistrateegia kontekstis ning teiste teabe, kirjastamise ning levitamise seotud tegevusega on tagatud programmi kaudu toetust saavate meetmete hajutamine ja laiaulatuslik mõju.**

Artikkel 8

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee (edaspidi "**komitee**").
2. **Kui** viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artiklit 8.
3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 9

Kooskõla muude ühenduse ja Euroopa Liidu vahenditega

1. Komisjon tagab kooskõla ja vastastikuse täiendavuse käesoleva programmi ning muude ühenduse tegevusvaldkondade vahendite vahel, eriti hariduse, kutsehariduse, kultuuri, **noorsoo**, spordi, **keskkonna, audiovisuaalsektori ja massiteabevahendite**, põhiõiguste- ja vabaduste, sotsiaalse kaasamise, sugupoolte võrdõiguslikkuse, **kõikide diskrimineerimise vormide vastase, rassismi- ja ksenofoobiavastase** võitluse, teadusuuringute ning ühenduse välistegevuse valdkonnas, eelkõige Euroopa naabruspoliitika **tasandil**.
2. Programmil **on** ühised rahalised vahendid teiste ühenduse ja liidu vahenditega, **ning järgima uusi teabejuhiseid**, et rakendada meetmeid, mis täidavad nii käesoleva programmi kui asjaomaste muude vahendite eesmäärke.

Artikkel 10

Eelarvelised vahendid

1. Programmi rakendamise *soovituslikuks finantsraamistikuks artikli 1 lõikes 1* osutatud *seitsmeaastaseks perioodiks alates 1. jaanuarist 2007* määratakse 235 000 000 EUR.
2. Eelarvepädev asutus kinnitab iga-aastased eraldised finantsperspektiivi piires.
3. ***Programmi üldised halduskulud, sealhulgas ameti sisemised kulutused ja halduskulud peaksid olema proportsionaalsed kõnealuses programmis ettenähtud kohustustega ning nende suhtes peaks kehtima eelarvepädeva ja õigusloomepädeva institutsiooni otsus.***

Artikkel 11

Finantssätted

1. *Määruse* (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 176 lõike 2 kohaselt võib komisjon otsustada vastavalt abisaajate eripärale ja meetmete laadile vabastada nad kavandatava meetme või tööprogrammi lõpuleviimiseks vajaliku kutsealase pädevuse ja kvalifikatsiooni tõendamisest.
2. Rahalist abi antakse toetustena juriidilistele isikutele ***või Euroopa tasandi ühendustele, mis ühendavad kodanike õiguste kaitsega tegelevaid avalikke institutsioone.*** Toetusi võib teatavatel juhtudel anda füüsilistele isikutele vastavalt *finantsmääruse* artikli 114 lõike 1 tingimustele.
3. Komisjon võib anda füüsilistele või juriidilistele isikutele programmi alusel rakendatud meetmete või projektide eest auhindu.

4. Vastavalt *määruse* (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 181 ning sõltuvalt meetme laadist võib lubada kindlasummalist rahastamist ja/või ühikukulu määrade kohaldamist.
5. Käesoleva programmi alusel antud tegevustoetusi Euroopa Liidu üldistes huvides tegutsevatele asutustele vastavalt *määruse* (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklis 162 määratletule ei vähendata automaatselt vastavalt *finantsmääruse* artikli 113 lõikele 2 nende korduva andmise korral.
6. Väikeste toetuste puhul võidakse lubada mitterahalist kaasfinantseerimist.
7. Teabe hulka võib piirata väikeste toetuste, nagu stipendiumide ja üksikisikute liikuvuse toetuste puhul.
8. Erijuhtudel, nagu väikese toetuse andmine, ei pea abisaaja tõendama oma finantssuutlikkust kavandatava projekti või tööprogrammi elluviimiseks.

Artikkel 12

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetavate meetme kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (*Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta*)¹ ja 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (*mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest*)² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 (*Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta*)³.

---

¹ EÜTL 312, 23.12.1995, lk 1.

² EÜTL 292, 15.11.1996, lk 2.

³ EÜTL 136, 31.5.1999, lk 1.

2. Käesoleva programmi raames rahastatavate ühenduse meetmete puhul tähendab eeskirjade eiramine määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses ühenduse õiguse sätete mis tahes rikkumist või ettevõtja tegevusest või tegematajätmisest põhjustatud lepingulise kohustuse täitmatajätmist, mis põhjendamatult kuluartikli tõttu kahjustas või oleks võinud kahjustada ühenduste üldelarvet või mõnda ühenduse täidetavat eelarvet.
3. Komisjon vähendab meetme rahalise toetuse summat, peatab selle väljamaksmise või nõuab selle tagasi, kui ta teeb kindlaks eeskirjade eiramise, kaasa arvatud käesoleva otsuse või kõnealuse rahalise toetuse andmise üksikotsuse või lepingu või kokkuleppe sätete eiramise või kui ilmneb, et meetet on komisjonilt nõusolekut taotlemata muudetud, nii et see on vastuolus projekti laadi või rakendamise tingimustega.
4. Kui tähtaegadest ei ole kinni peetud või meetme rakendamisel saavutatud edu õigustab ainult osa eraldatud rahalise toetuse kasutamist, nõuab komisjon abisaajalt kindlaksmääratud tähtaja jooksul selgituse esitamist. Kui abisaaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon ülejäänud rahalise toetuse andmise tühistada ja nõuda juba makstud summade tagasimaksmist.
5. Iga alusetult tehtud väljamakse tuleb komisjonile tagasi maksta. Õigeaegselt tagasi maksmata summadele lisatakse intress finantsmääruses sätestatud tingimustel.

Artikkel 13

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon tagab programmi korrapärase järelevalve. Järelevalve ja hindamiste tulemusi kasutatakse käesoleva programmi rakendamisel.

Järelevalve hõlmab eelkõige lõike 3 punktides a ja c osutatud aruannete koostamist.

Erieesmärke võib vastavalt järelevalvearuande tulemustele üle vaadata.

2. Komisjon tagab programmi korrapärase ja sõltumatu välishindamise **ja teavitab sellest korrapäraselt Euroopa Parlamendi pädevaid komisjone.**

3. Komisjon esitab *Euroopa Parlamendile*, nõukogule, *Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele* ning *Regioonide Komiteele*:

- a) ***hindamise*** vahearuande programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ja rakendamisega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta ***kolm aastat pärast selle vastuvõtmist***;
- b) ***teatise*** programmi jätkumise kohta ***neli aastat pärast selle vastuvõtmist***;
- c) hiljemalt 31. detsembriks 2015 ***üksikasjaliku pideva hindamise aruande programmi rakendamise lõpuleviimise kohta, mis kajastab programmi rakendamist ja tulemusi.***

Artikkel 14

Üleminekusäte

Vastavalt otsusele 2004/100/EÜ enne 31. detsembrit 2006 võetud meetmeid reguleerib nende lõpuleviimiseni kõnealune otsus.

Artikkel 15

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

I. MEETMETE KIRJELDUS

MEEDE 1: AKTIIVSED EUROOPA KODANIKUD

Kõnealune meede moodustab programmi selle osa, mis on suunatud otse tegevustele, mis hõlmavad kas otse või kaudselt kodanikke. Need tegevused kuuluvad kahe järgmise meetmeliigi alla:

Sõpruslinnad

See meede on suunatud tegevustele, mis sisaldavad või edendavad Euroopa kodanike otsekontakte nende osalemisel sõpruslinnade tegevuses. Need võivad olla ühekordsed või esmakordsed tegevused või esineda struktureeritud, mitmeaastaste, mitmepoolsete lepingutena, mis järgivad kindlaksmääratud programmi ja koosnevad mitmest tegevusest, alates kodanike kohtumistest ***näiteks sõprus-spordiklubide korraldatud üritused***, kuni *sõpruslinnade tegevuse raames korraldatavate* üldist huvi pakkuvatel teemadel toimuvate erikonverentside või -seminarideni, koos vastavate väljaannetega. See meede aitab aktiivselt kaasa vastastikuste teadmiste ja mõistmise tugevdamisele kodanike ja kultuuride vahel.

Selle meetme rakendamisele kaasaaitamiseks võib anda struktuuritoetust otse Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Nõukogule, s.o asutusele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides ja mis tegutseb sõpruslinnade valdkonnas.

Kodanike projektid ja toetusmeetmed

Kõnealuse meetme alusel toetatakse mitmeid riikidevahelise ja valdkondadeülese mõõtmega projekte, millesse kodanikud on otse kaasatud. ***Prioriteediks on projektid, mille eesmärgiks on edendada kohalikul tasandil aktiivsete organisatsioonide, nagu kohalikud amatöörspordiklubid osalust.*** Sellised projektid otsivad uuenduslike lähenemisviiside kaudu võimalikke vastuseid kindlaksmääratud vajadustele ning nende ulatus ja rakendusala sõltub ühiskonna arengutest. ***Kõnealuse meetme all esindatud projektidele ei esitata sõpruslinna nõuet.*** Julgustatakse uute tehnoloogiate, eriti *teabe- ja kommunikatsioonitehnoloogiate* kasutamist. Need projektid ühendavad eri taustaga kodanikke, kes teevad koostööd või peavad debate ühistel Euroopa teemadel, arendades sellega vastastikust arusaamist ning tõstes teadlikkust Euroopa integratsiooniprotsessist.

Kodanike projektide parandamiseks on vaja töötada välja ka toetusmeetmed, et vahetada parimaid tavaid, liita kohaliku ja piirkondliku tasandi huvirühmade (sh riigiasutuste) kogemused ning arendada näiteks koolituse kaudu uusi oskusi.

Soovituslikult kasutatakse selle meetme jaoks ligikaudu 40% programmi kogueelarvest.

MEEDE 2: AKTIIVNE KODANIKUÜHISKOND EUROOPAS

Struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertühmad)

Asutused, kes pakuvad uusi ideid ja mõtteid Euroopa teemadel, on olulised institutsioonide koostööpartnerid, kes suudavad anda ELi institutsioonidele sõltumatuid strateegilisi, valdkondadeüleseid soovitusi. Nad võivad läbi viia tegevusi, mis pakuvad ainet eelkõige Euroopa Liidu kodakondsuse ning Euroopa väärtuste ja kultuuride teemalistele debattidele. Selle meetme eesmärk on tugevdada selliste organisatsioonide institutsioonilist suutlikkust, mis on esindavad, pakuvad tõelist Euroopa lisandväärtust, suudavad avaldada olulist mitmekordistavat mõju ning on lisaks valmis tegema koostööd käesoleva programmi teiste abisaajatega. Üleeuroopaliste võrkude tugevdamine on selles valdkonnas oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Struktuuritoetust võib anda otse *ühendusele* Groupement d'études et de recherches Notre Europe ja *Berliini Institut für Europäische Politik'ile*, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides.

Struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele, *ühendustele ja võrgustikele* Euroopa tasandil

Kodanikuühiskonna organisatsioonid *pakuvad ühiskonnas osalemiseks olulist kodanikke hõlmavat, haridusalast, kultuurilist ja poliitilist tegevust. Nende olemasolu on vajalik ning nad peavad suutma toimida ja teha koostööd Euroopa tasandil. Samuti peavad nad olema võimelised konsultatsiooni kaudu osalema poliitika kujundamisel.* See meede pakub neile suutlikkust ja stabiilsust, et tegutseda *sektoriüleselt ja horisontaalselt* riikidevaheliste katalüsaatoritena oma liikmete jaoks ja kodanikuühiskonna jaoks Euroopa *tasandil, aidates seega kaasa programmi eesmärkide saavutamisele.* Üleeuroopaliste võrkude *ja Euroopa ühenduste* tugevdamine on selles valdkonnas oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Struktuuritoetusi võib anda otse *kolmele* asutusele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides: Euroopa Sotsiaalsete Valitsusväliste Organisatsioonide *Platvorm, Euroopa Liikumine ning Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu.*

Toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele

Kodanikuühiskonna organisatsioonid, nagu valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud, liidud, ekspertrühmad, *mitteformaalsed täiskasvanute hariduse keskused* jne, suudavad debattide, väljaannete, propageerimise, *kursuste* ja muude konkreetsete riikidevaheliste projektide kaudu kaasata kodanikke või esindada nende huve. Kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusse Euroopa mõõtme lisamine või sellele tuginemine võimaldab neil tõsta oma suutlikkust ning jõuda laiema publikuni. Otsene koostöö eri liikmesriikide kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel aitab kaasa eri kultuuride ja vaatenurkade vastastikusele mõistmisele ning ühiste murede ja väärtuste kindlakstegemisele. Kuigi see võib olla üksikute projektide kujul, tagab pikaajalisem lähenemine ka jätkusuutlikuma mõju ning võrgustike ja koostoime arengu.

Soovituslikult kasutatakse selle meetme jaoks ligikaudu **38%** programmi kogueelarvest.

MEEDE 3: ÜHESKOOS EUROOPA HEAKS

Avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevad sündmused

Selle meetmega toetatakse *komisjoni* poolt või temaga koostöös korraldatud üritusi, mis on sisult ja haardelt ulatuslikud, leiavad eurooplastes sügavat vastukaja, aitavad neis süvendada ühesse ja samasse ühendusse kuulumise tunnet, teadvustavad neile Euroopa Liidu ajalugu, saavutusi ja väärtusi, kaasavad neid kultuuridevahelisse dialoogi ning aitavad kaasa nende Euroopa identiteedi arendamisele.

Need üritused võivad olla ajalooliste sündmuste jäädvustamine, Euroopa saavutuste tähistamine, ***kunstisündmused***, teatavatest teemadest teadlikkuse tõstmine, üleeuroopalised konverentsid, ***Euroopa amatöörspordi sündmused*** ning suuremate kordaminekute esiletõstmiseks auhindade andmine. Julgustatakse uute tehnoloogiate, eriti *teabe- ja kommunikatsioonitehnoloogiate* kasutamist.

Uuringud

Selleks et mõista paremini kodanikuaktiivsust Euroopa tasandil, viib komisjon läbi uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi.

Teavitamis- ja teabelevitamisvahendid

Arvestades keskendumist kodanikele ja eri algatustele kodanikuaktiivsuse vallas, tuleb anda põhjalikku teavet programmi eri tegevuste, muude kodakondsusega seotud Euroopa meetmete ning muude interneti ja teiste vahendite kaudu pakutavate asjakohaste algatuste kohta. ***Eelkõige loetakse prioriteetseks teabe andmist direktiivi 2004/38/EÜ kohta, mille liikmesriikidepoolne ülevõtmise tähtaeg on 30. aprill 2006.***

Struktuuriabi võib anda otse Association Jean ***Monnet'le, Centre*** européen Robert Schuman'ile ja ***Maisons de l'Europe'ile, mis on astunud liitu riiklikul ja Euroopa tasandil, kui*** asutustele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides.

Soovituslikult kasutatakse selle meetme jaoks ligikaudu **8%** programmi kogueelarvest.

MEEDE 4: AKTIIVNE EUROOPA MÄLU

Käesoleva meetme all võib toetada järgmisi tegevusprojekte:

- *projektid, mis käsitlevad natsistliku režiimi massiküüditamise, endiste koonduslaagrite ja teiste laiaulatuslike piinamiste ja hävitamistega seotud paikade ja mälestusmärkide ning neid sündmusi kajastavate dokumentide säilitamist ja ohvrite mälestuse hoidmist;*
- *projektid nende inimeste mälestuse hoidmiseks, kes äärmuslikes tingimustes päästsid inimesi holokaustist;*
- *projektid stalinistliku režiimi massiküüditamise ja massilise hävitamise ohvrite mälestuseks ning neid sündmusi käsitlevate dokumentide arhiivide ja mälestusmärkide säilitamiseks.*

Kõnealuse meetme alla kuuluvad projektid peaksid olema rahvusvahelise tähtsusega või peaksid sisaldama rahvusvahelist elementi ning toetama demokraatia, vabaduse ja inimõiguste austamise põhimõtte mõistmist Euroopa rahvaste hulgas.

Selle meetme tarbeks kasutatakse ligikaudu 4% programmi kogueelarvest.

II. PROGRAMMI JUHTIMINE

Programmi rakendamisel juhendatakse läbipaistvuse põhimõttest ja mitmesugustele organisatsioonidele ja projektidele avatuse põhimõttest. Seepärast valitakse projekte ja tegevusi üldiselt avalike konkursikutsete kaudu. Erandid on võimalikud üksnes väga erandlikel asjaoludel ning finantsmääruse rakenduseeskirjade artikli 168 lõike 1 punktide c ja d täielikul täitmisel.

Programmis arendatakse mitmeaastase partnerluse põhimõtet kokkulepitud eesmärkide põhjal, tuginedes tulemuste analüüsile, et tagada vastastikune kasu nii kodanikuühiskonnale kui Euroopa Liidule. *Vahendite eraldamine ühe toetuslepingu kaudu käesoleva programmi raames kestab maksimaalselt kolm aastat.*

Teatavate meetmete, *eriti meetme 1* puhul võib tekkida vajadus kasutada kaudset tsentraliseeritud juhtimist. *Vajadusel peaks programmi haldamisel kasutama olemasolevaid haldus- ja rakendamisressursse ning struktuure.*

Kõik meetmed rakendatakse riikidevahelisel tasandil. Need julgustavad kodanike ja ideede liikuvust Euroopa Liidus.

Valikukriteeriumid ning hindamiskaala on kättesaadavad kõikidele asjakohastele operaatoritele. Rahastamistaotluste hindamisel peetakse silmas järgmisi kriteeriume:

- *kooskõla programmi eesmärkidega;*
- *kavandatavate meetmete kvaliteet;*
- *kõnealuste meetmete tõenäoline mitmekordistav mõju avalikkusele;*
- *rakendatud meetmete geograafiline mõju;*
- *kodanike osalus asjaomaste organite korralduses.*

Olenemata sellest, kas neile eraldati toetus on taotlejatel õigus asjakohasele teabele lõpliku otsuse põhjuste kohta.

Võrgustikud ja mitmekordistavale mõjule keskendumine, sealhulgas *teabe-* ja kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamine on olulised ning kajastuvad nii tegevuste liikides kui ka kaasatud organisatsioonide laias skaalas. Julgustatakse programmi kaasatud eri huvirühmade vahelise vastastikuse mõju ja koostoime arengut.

Programmi eelarve võib katta ka kulutusi, mis on seotud programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistus-, kontrolli-, järelevalve-, auditi- ja hindamistegevustega, eelkõige uuringuid, kohtumisi, teabe- ja reklaamitegevusi, teabevahetuse arvutivõrkudega seotud kulutusi ning muid haldus- või tehnilise toe kulusid, mida komisjon võib otsustada teha programmi juhtimiseks.

Komisjon võib teha vastavalt vajadusele ka teavitamise, teabe avaldamise ja levitamise seotud toiminguid. Selliseid tegevusi võidakse rahastada toetuste abil või korraldada ja rahastada otse komisjoni poolt teenuslepingute kaudu.

III. KONTROLL JA AUDIT

Artikli 13 lõikes 1 sätestatud korras valitud projektide puhul kehtestatakse pistelise auditi süsteem.

Toetuse saaja peab tegema komisjonile kättesaadavaks kõik kuludega seotud täiendavad dokumendid viieaastaseks ajavahemikuks pärast lõppmakse kuupäeva. Toetuse saaja peab tagama, et vajaduse korral tehakse komisjonile kättesaadavaks kõik partnerite või liikmete valduses olevad täiendavad dokumendid.

Komisjon võib lasta auditeerida toetuse kasutamist kas otse oma töötajate poolt või oma valikul muu välise kvalifitseeritud isiku poolt. Sellist auditit võidakse viia läbi kogu lepingu kehtivuse jooksul ja viie aasta jooksul pärast lõppsumma maksmise kuupäeva. Vajaduse korral võib komisjon teha auditi tulemuste alusel sissenõudmisotsuseid.

Komisjoni töötajatel ja komisjoni volitatud välistöötajatel peab olema asjakohane juurdepääs abisaaja kontorile ja kogu teabele, sealhulgas elektroonilisele teabele, et kõnealune audit läbi viia.

Kontrollikojal ja Euroopa *Pettustevastasel* Ametil (OLAF) on samad õigused, eelkõige juurdepääsuõigused, mis komisjonil.